TRAUMINĖS NEVAISINGUMO PATIRTIES IŠGYVENIMAS: MOTERŲ PERSPEKTYVA

Dokt. Aušra Sirevičiūtė
MRU Psichologijos institutas

Įprasta manyti, jog nevaisingumo patirtis moters gyvenime yra susijusi tik su prarasta galimybe turėti vaikų, vis dėl to tai gali paveikti tiek fizinę, tiek psichologinę moters sveikatą kur kas sudėtingiau. Įvairūs vienas po kito įvykstantys kriziniai įvykiai nevaisingumo kontekste gali užkirsti psichologinės nevaisingumo krizės įveikimą, vien dėl to galime kalbėti apie krizės chronizacijos riziką. Be to, nors nevaisingumo išgyvenimas nėra susijęs su moters gyvybei keliamu pavojumi, ši patirtis giliai sukrečia kertinius moters įsitikinimus apie jos pasaulėžiūrą, moteriai tenka prisitaikyti prie didžiulių pokyčių savo gyvenime bei integruoti šią patirtį į savo savastį, dėl to nevaisingumo išgyvenimą galime prilyginti trauminei patirčiai.

Šiame pranešime bus detaliau apžvelgiama dalis moters patiriamų krizinių jausmų ar krizinių įvykių nevaisingumo kontekste. Visų pirma, dėmesys bus skiriamas moters psichinio diskomforto būsenai, kuri savyje talpina intensyvius gėdos, kaltės, vienatvės, pykčio, baimės, kontrolės praradimo jausmus. Taip pat bus atskleidžiamas pakitęs moters santykis su savimi, kuriame neretai atsiranda gilus menkavertiškumo jausmas, kyla grėsmė suvokiamam moteriškumo jausmui bei atsiranda sudaiktintas santykis su savimi. Pranešime taip pat bus atskleidžiama pakitusi moters ir partnerio santykių dinamika, tai, kaip nesėkmingi bandymai sulaukti vaikų pažeidžia poros intymumą bei artumą. Galiausiai, bus siekiama atskleisti, kaip nevaisingumo patirtis neigiamai veikia moters socialinius santykius, moteriai siekiant atsitraukti nuo ją supančio „vaisingo“ bei suvokiamo nejautraus pasaulio.

Šio pranešimo tikslas yra paskatinti į nevaisingumo laikotarpį pažvelgti per trauminės patirties moters gyvenime prizmę bei atkreipti dėmesį, jog nesėkmingi bandymai sulaukti vaikų gali turėti daugiasluoksnę neigiamą įtaką moters psichologinei būsenai.

VAIKO PSICHOLOGINĖ GEROVĖ KONFLIKTIŠKŲ TĖVŲ SKYRYBŲ KONTEKSTE: PRAKTINIAI ASPEKTAI

Prof. dr. Jolanta Sondaitė
MRU Psichologijos institutas

Skyrybos Lietuvoje yra dažnas reiškinys. Didžiausią psichologinę žalą vaikui ir vaikų –tėvų tarpusavio santykiams padaro konfliktiškos tėvų skyrybos, o taip pat ir tėvų konfliktai, kurie tęsiasi toliau ir po skyrybų. Konfliktiškų skyrybų poveikis vaikui yra prilyginamas fizinio, seksualinio ir kitų smurto prieš vaikus formų poveikiui, kuris sukelia ilgalaikes neigiamas pasekmes psichinei vaiko sveikatai: psichologinę traumą, depresiją, socialinę izoliaciją, agresyvų, save žalojantį elgesį ir kt. Tėvų tarpusavio konfliktai vaiko akivaizdoje dėl savo negatyvaus poveikio vaikų psichikai yra prilyginami emociniam smurtui. Konfliktiškų skyrybų kontekste vaikas tampa ypatingai pažeidžiamas.